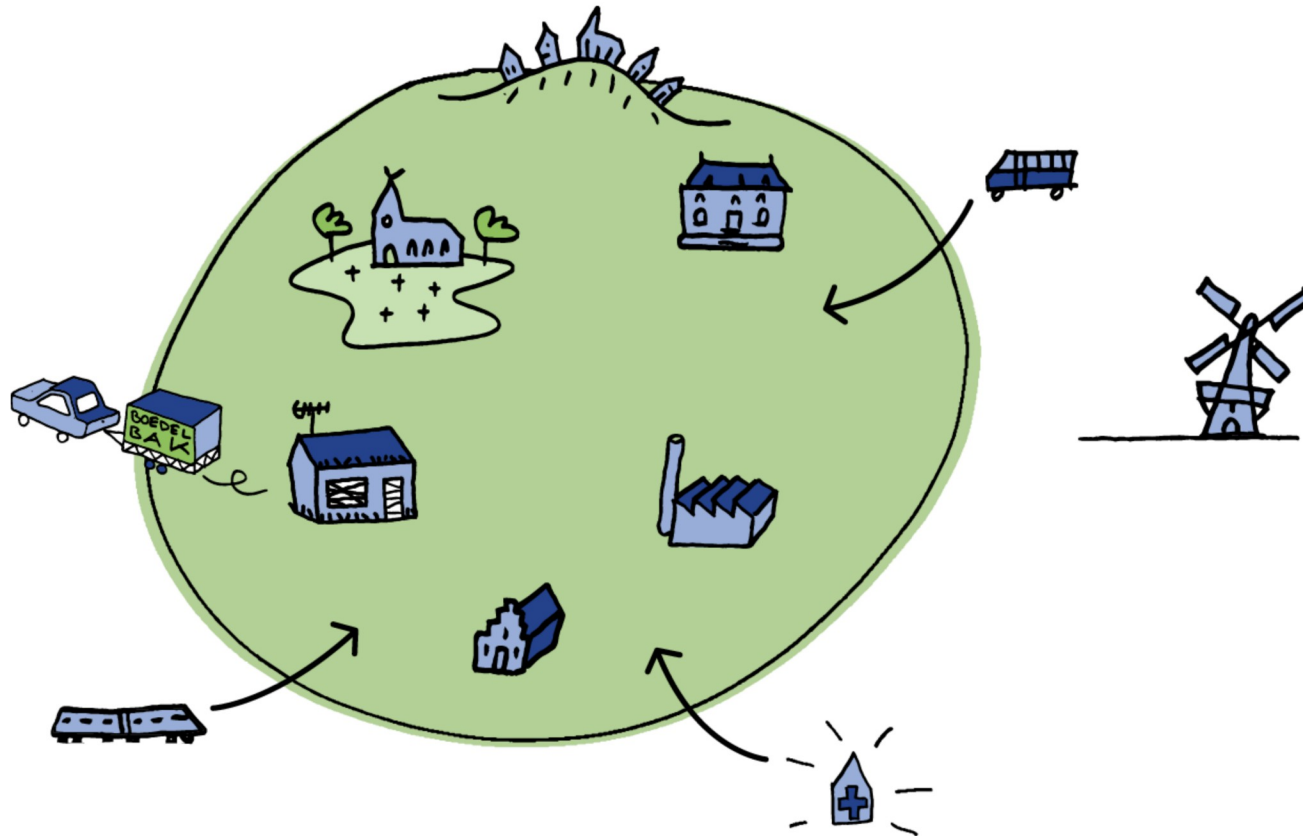

Noord-Groningen Leeft!

Woon- en leefbaarheidplan 2017-2021

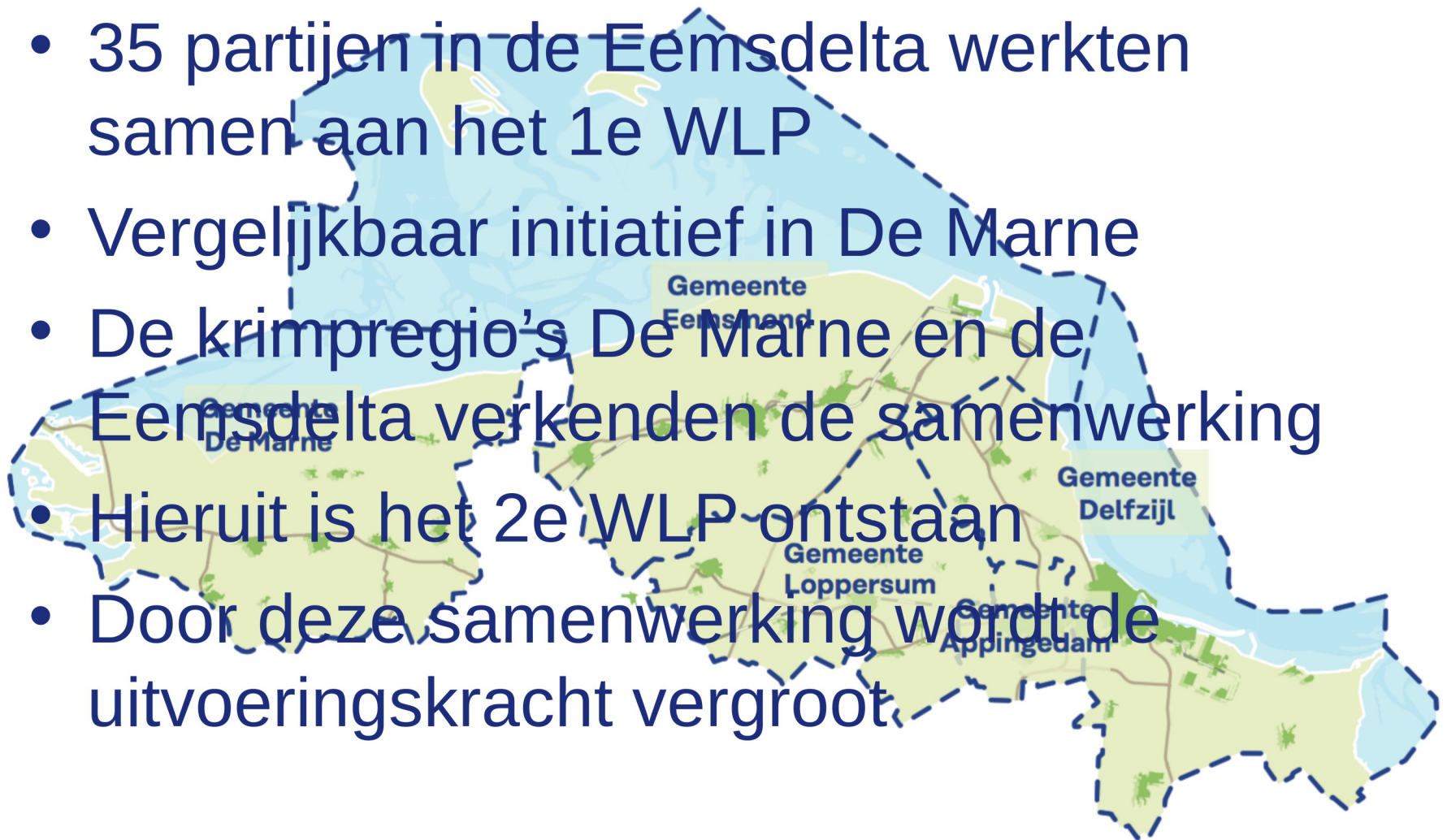

Waarom een 2^e WLP?

1. De krimp zet verder door
2. Hoofd bieden aan de aardbevingen als gevolg van de gaswinning
3. Omdat De Marne dezelfde opgave heeft als DEAL

De Regionale Alliantie

- 35 partijen in de Eemsdelta werkten samen aan het 1e WLP
- Vergelijkbaar initiatief in De Marne
- De krimpregio's De Marne en de Eemsdelta verkenden de samenwerking
- Hieruit is het 2e WLP ontstaan
- Door deze samenwerking wordt de uitvoeringskracht vergroot

De Regionale Alliantie

OVERHEID

- Gemeente Appingedam
- Gemeente Delfzijl
- Gemeente De Marne
- Gemeente Eemsum
- Gemeente Loppersum
- Provincie Groningen
- Nationaal Coördinator Groningen

WONING CORPORATIES

- Stichting Acantus Groep
- Stichting De Delthe
- Woonstichting Groninger Huis
- Stichting Uithuizer Woningbouw
- Woningstichting Wierden en Borgen
- Stichting Christelijke Woongroep Marenland
- Woonzorg Nederland

ONDERWIJS

Voortgezet Onderwijs

- Eemsdeltacollege
- Dollardcollege
- Schoolbestuur Lauwers & Eems

Basisonderwijs

- VCPO Noordkwartier
- Stichting openbaar Onderwijs Marenland
- Schoolbestuur Lauwers & Eems
- VCPO Noord Groningen
- SBO De Delta

Peuterspeelzalen, kinderopvang en buitenschoolse opvang

- Kids2b
- Catalpa
- ASWA Appingedam
- SPGE (Stichting Peuterspeelzalen Gemeente Eemsum)

WELZIJN / ZORG

- NOVO
- Zonnehuisgroep Noord
- TSN Thuiszorg Groningen
- Burgemeester van Julsinghatehuis Delfzijl
- ASWA Appingedam
- Stichting Welzijn en Dienstverlening (SWD) Delfzijl
- Stichting De Hoven
- 's Heerenloo, regio Groningen-Friesland
- De Zijlen
- Lentis
- SVOE Noorderbrug
- 't Gerack

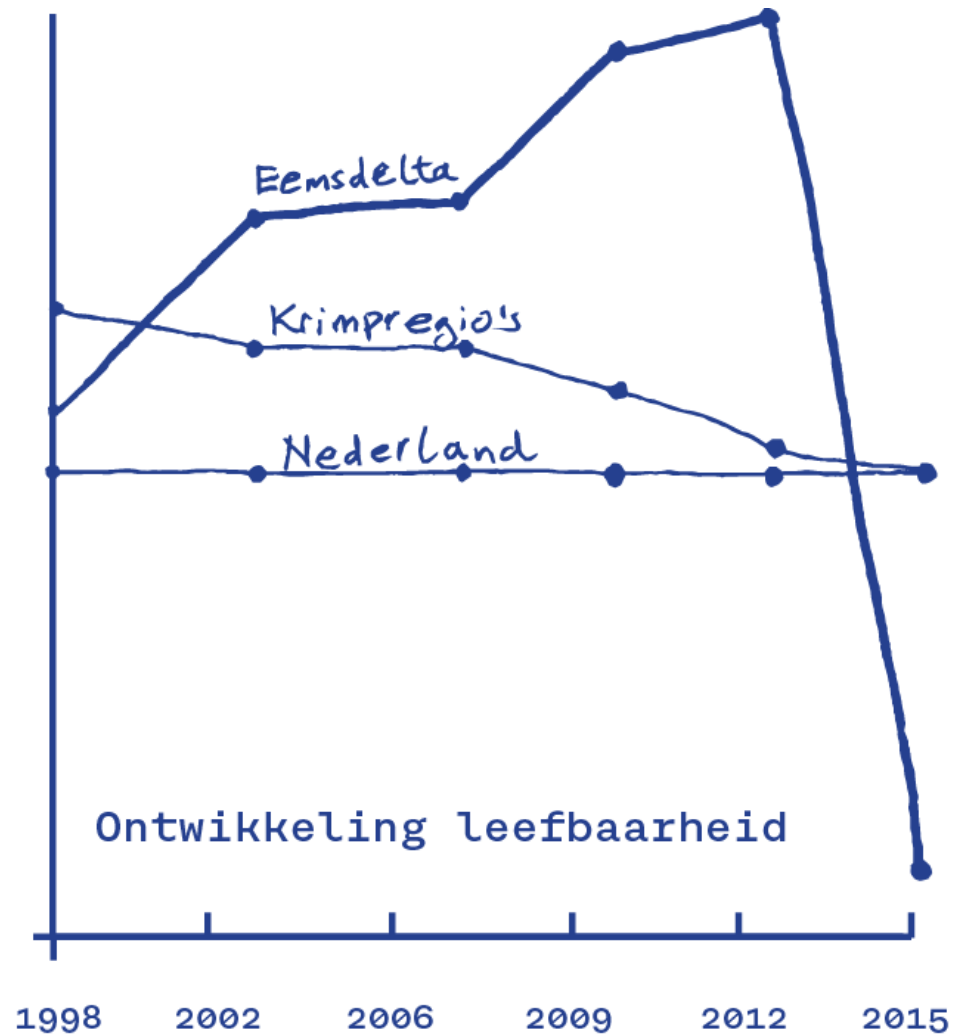
MKB / DETAILHANDEL

MKB Noord Nederland

Oogst WLP 1

- Er is veel de afgelopen 5 jaar veel bereikt
- Vanuit eigen kracht: we hebben met elkaar de schouders eronder gezet in De Marne en Eemsdelta regio
- Investerings van de WLP-partijen hebben geleid tot een 'multiplier': factor 4,5

En ondertussen zakt Groningen weg

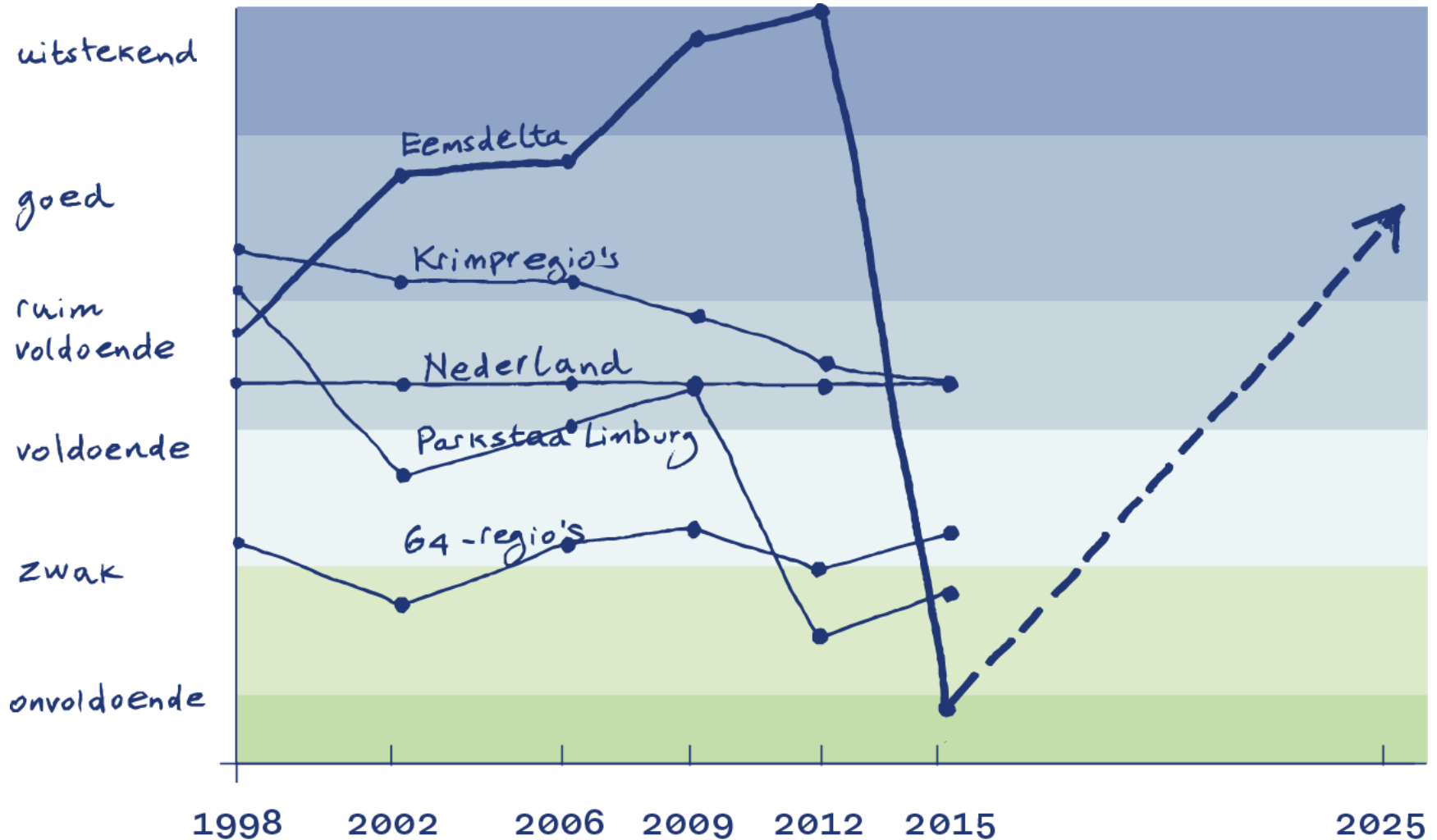

Ernstige verzakkingen in centrum 't Zandt

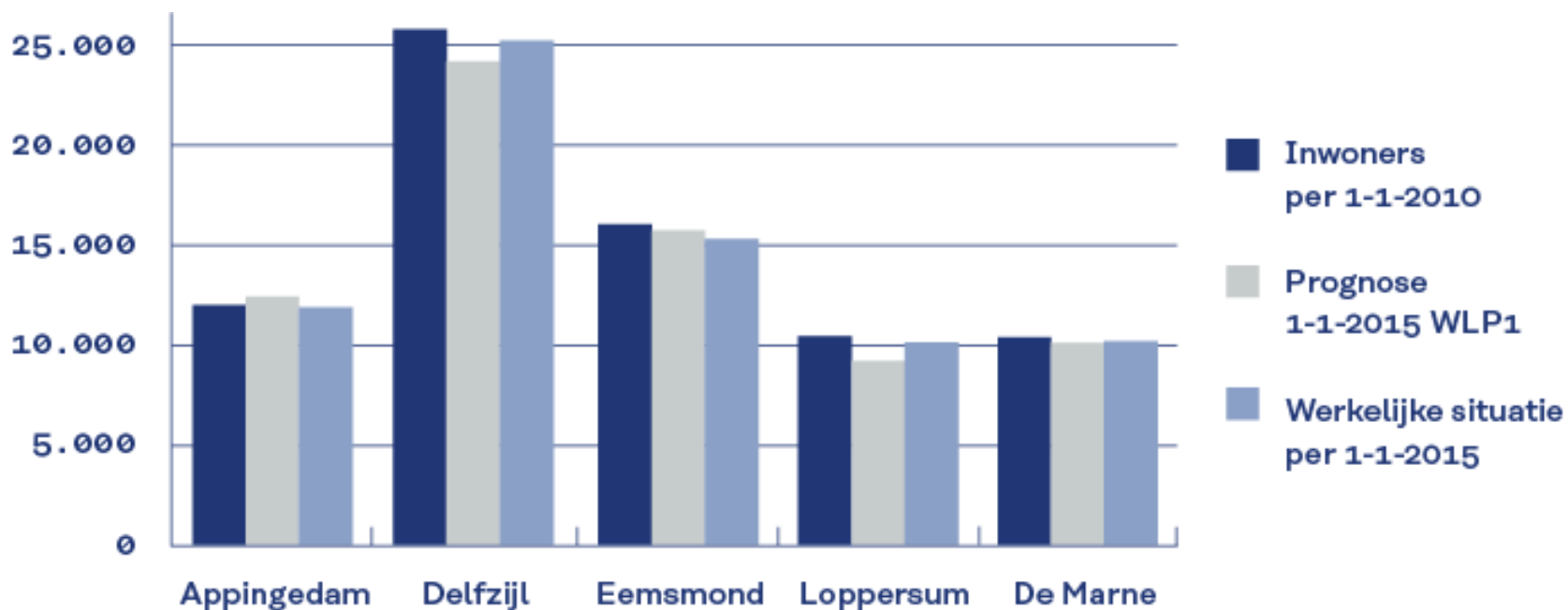
Doelstelling voor het WLP2

Waar staan we in 2016?

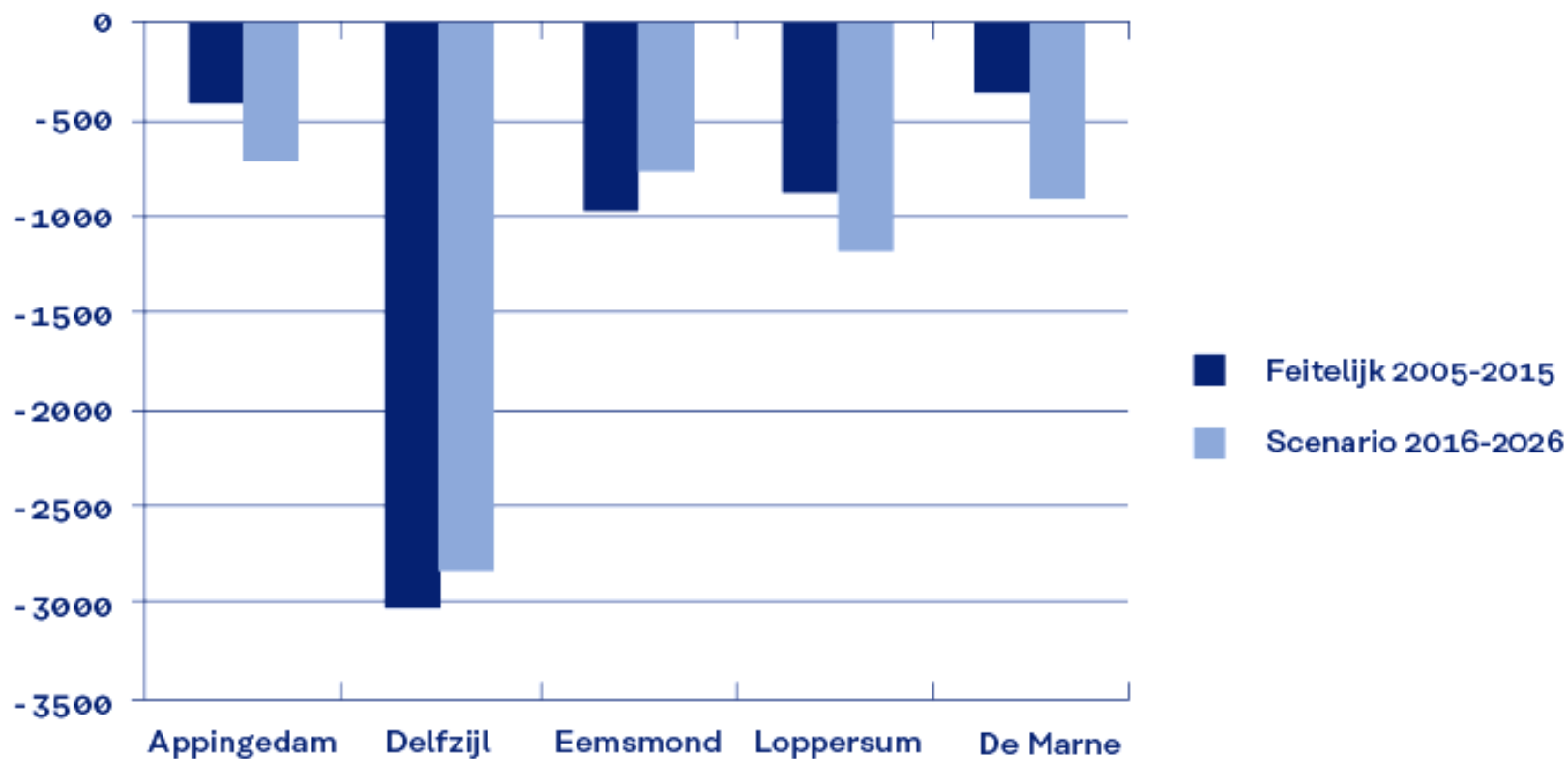
- Ontwikkeling leefbaarheid is sterk gedaald
- Antwoord daarop kan alleen zijn de tendens te keren
- De krimp zet door, met hoeveel...?

Bevolkingsdaling 2010 - 2015

Prognose aantal inwoners 2010-2015 gezet naast de werkelijke ontwikkeling 2010-2015

Prognose inwoners: 2016 - 2026

Feitelijke ontwikkeling aantal inwoners 2005-2015
t.o.v. Scenario 2016-2026

Wonen

Zorg

Onder-wijs

Voor-
zieningen

Gas-
winning

- Vernieuwing van de woningvoorraad ging minder snel en de leegstand is opgelopen in DEAL
- Aanpak van huurwoningen ligt goed op schema
- Voor koopwoningen is het “Gronings Gereedschap” ontwikkeld
- Het effect is nog onvoldoende

Wonen

Zorg

Onder-wijs

Voor-
zieningen

Gas-
winning

- Samenwerking in de zorgsector heeft nog extra impuls nodig

Wonen

Zorg

Onder-wijs

Voor-
zieningen

Gas-
winning

- Aantal leerlingen neemt af
- (Nieuwe) wettelijke taken vragen om een goede invulling
- Herstructurering van het Basisonderwijs is goed op stoom

Wonen

Zorg

Onder-wijs

Voor-
zieningen

Gas-
winning

- Staan onder druk
- Gebleken is dat de concentratie van winkels een passend antwoord is
- In alle kernen in MEDAL is dit in gang gezet

Wonen

Zorg

Onder-wijs

Voor-
zieningen

Gas-
winning

- De intenties van het meerjarenprogramma zijn passend
- Uitwerking blijft achter

CATALOGUS WONINGTYPEN & VERSTERKINGSMAATREGELEN

1) In Groningen staan veel **vergelijkbare** woningtypen.

2) Per woningtype wordt een representatief aantal woningen uitgebreid van binnen en buiten **geïnspecteerd**.

3) Via **berekeningen** wordt vastgesteld of de woningen voldoen aan de 10^{-5} norm. Zo niet, dan wordt berekend welke **versterkingsmaatregelen** nodig zijn.

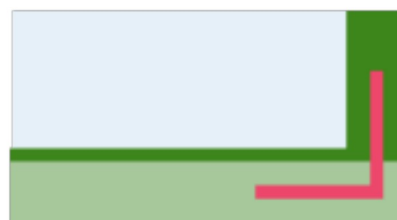
4) Deze doorgerekende woningen vormen een **referentiewoning** voor vergelijkbare woningen van dit type. Alle referentiewoningen samen vormen een **catalogus** met versterkingsmaatregelen per woningtype.

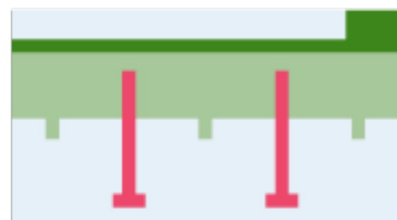
De te nemen **versterkingsmaatregelen** zijn afhankelijk van de locatie van de woning.

verstijven
houten vloer

verbeteren
verbindingsconstructies

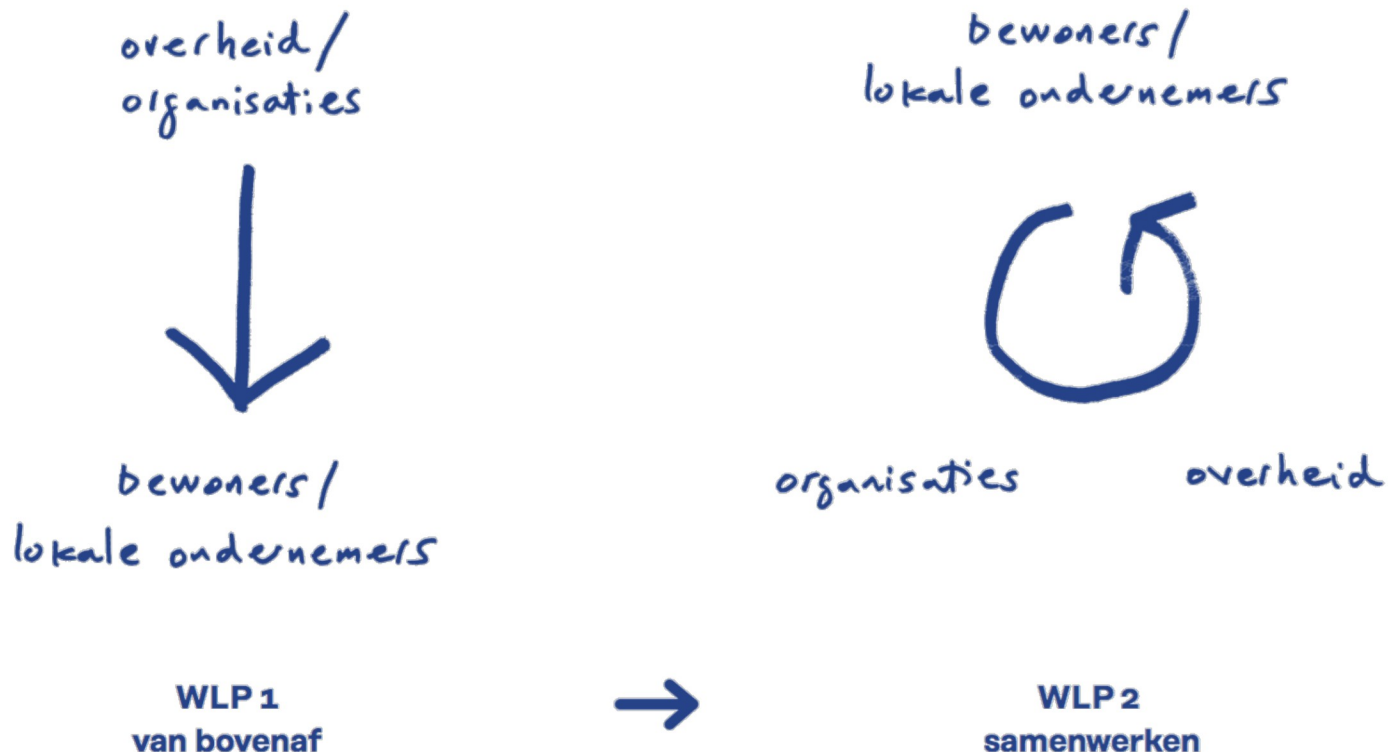
aanpassen
fundering

verwijderen kwetsbare
gebouwonderdelen

Wat gaat goed?

- Samenwerking tussen overheid, burgers en maatschappelijke organisaties gaat goed

**Lokale allianties zorgen voor
nieuw perspectief**

Dat werkt zo

**(LOKALE)
BETROKKENEN:**

Diverse werkgroepen bewoners

Project Ulrum 2034

Zorgaanbieders

Landschapsbeheer Groningen

Diverse professionals

RUG

WUR

etc.

**BETROKKENEN
UIT DE ALLIANTIE:**

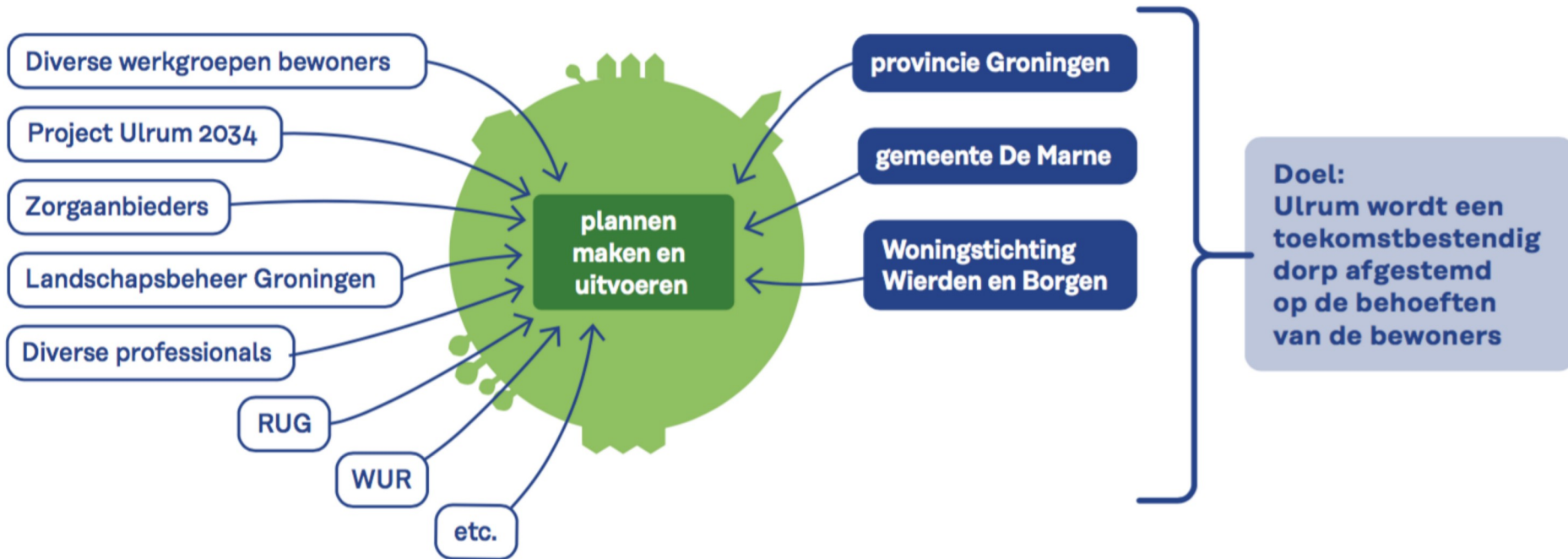
provincie Groningen

gemeente De Marne

Woningstichting
Wierden en Borgen

plannen
maken en
uitvoeren

Doel:
Ulrum wordt een
toekomstbestendig
dorp afgestemd
op de behoeften
van de bewoners

Termunten- Termunterzijl: recreatie en toerisme als antwoord op krimp

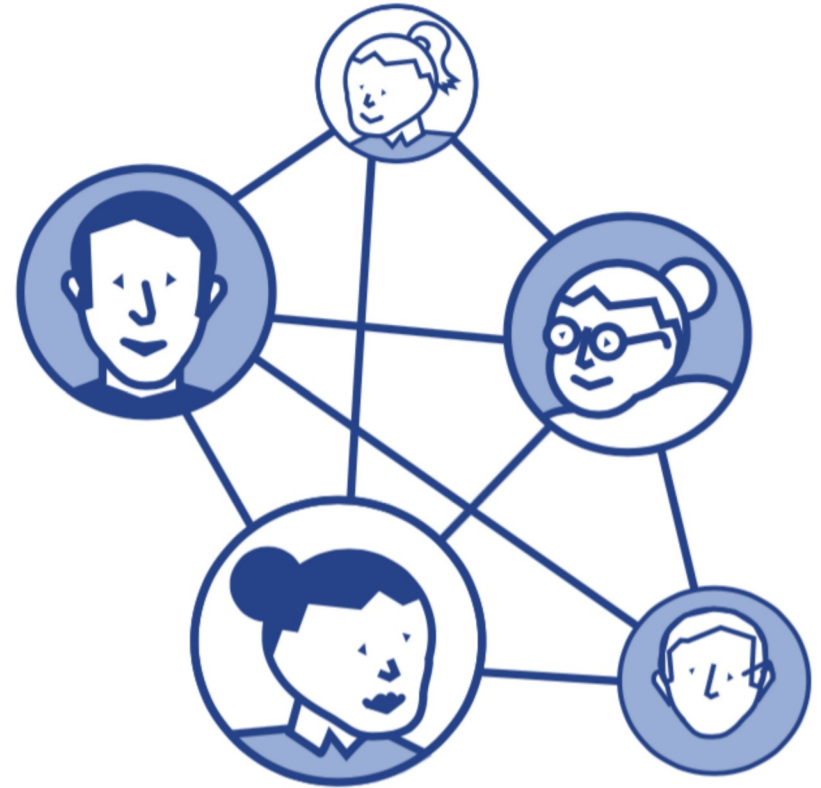

5 kernopgaven

1. Sociale vitaliteit

- Van project naar een houding
- Van de gemeente vraagt dit dat zij zich open opstellen naar inwoners en initiatieven
- Deze nieuwe balans moet nog verder gestalte krijgen

REPORTAGE LOTUSPARK ULRUM

Een dozijn ambtenaren van de provincie en de gemeente kluste vrijdag mee aan het Lotuspark in Ullum. De dorpsbewoners keken toe.

▲ Er valt nog genoeg te doen in het Lotuspark in Ullum. Foto Jan Zeeman

In krimpddorp Ullum zijn de rollen omgedraaid

Pauline van Kempen

Ullum. Gehooien in een blauwe etaf.

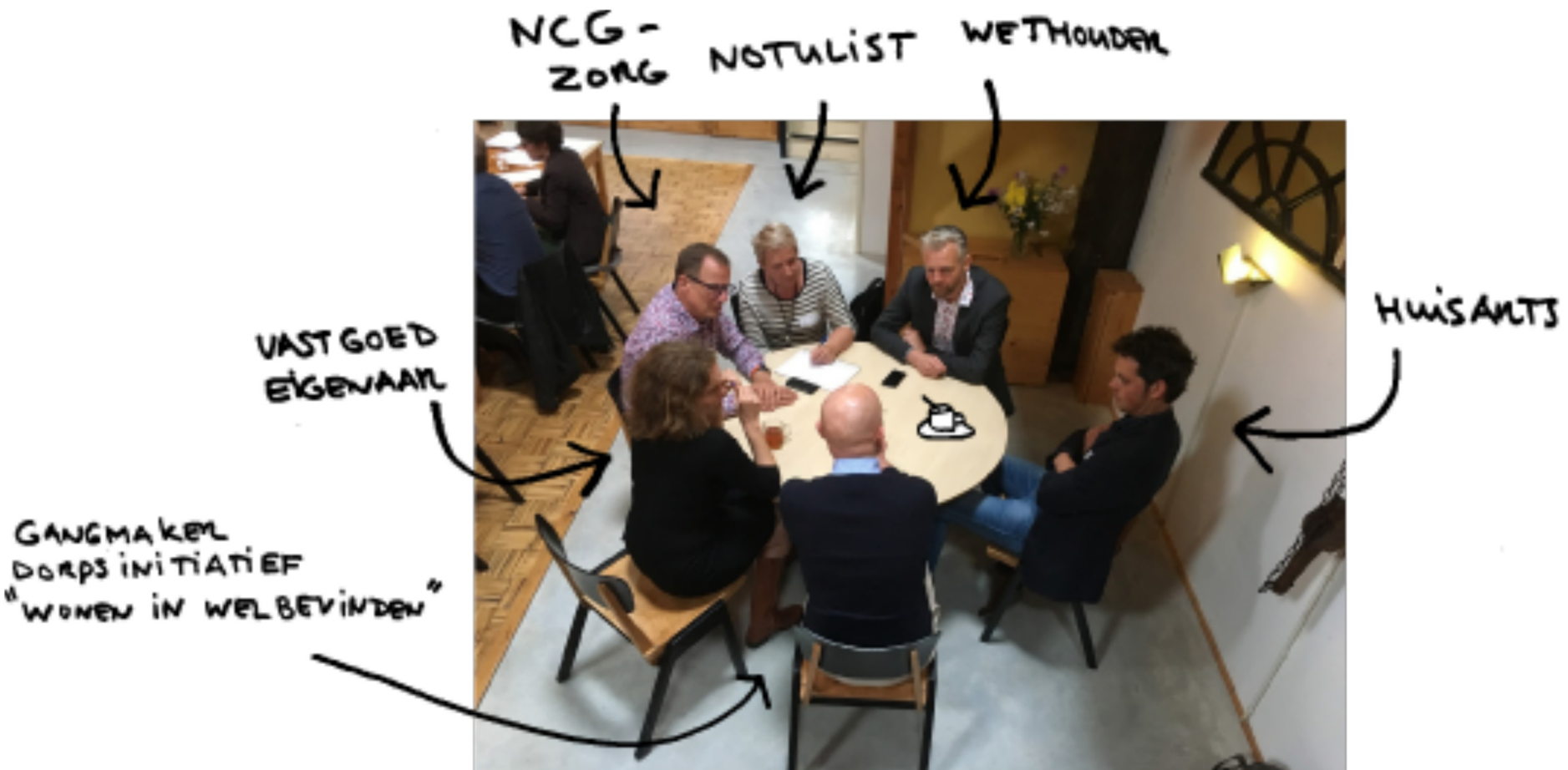
'We moeten het

de provincie is Ullum een voorbeeldproject, wij zullen het nauwgezet volgen. We moeten het natuurs

Dorpsgemeenschappen maken nieuwe dorpsvisies: woonomgeving én versterken van de sociale vitaliteit en het organiserend vermogen in de dorpsgemeenschap

Termunterzijl: dorpsvernieuwing in samenspraak met de bewoners

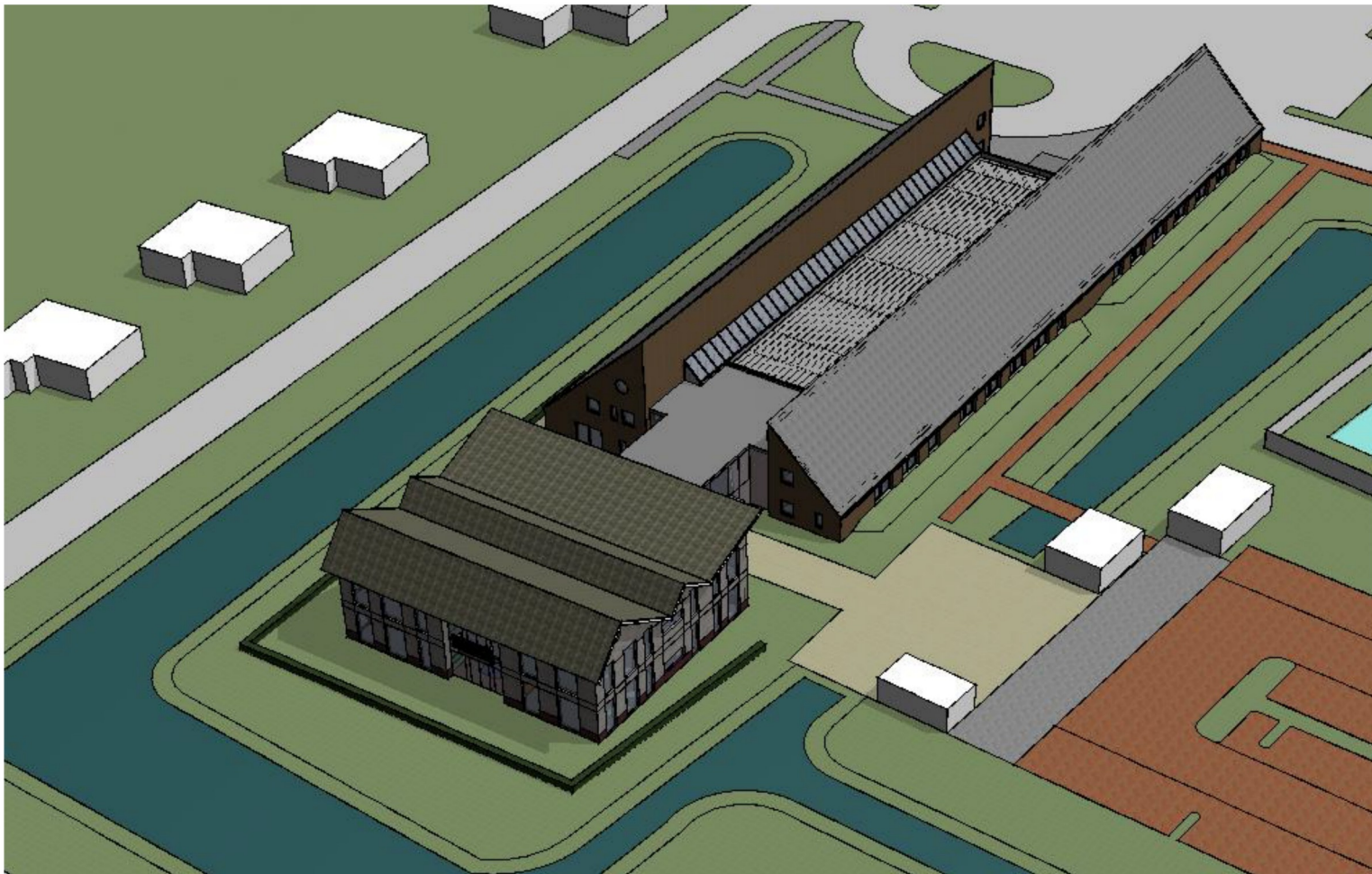
Nieuwe, innovatieve manieren van samenwerking tussen gemeente, inwoners en organisaties als het gaat om inrichting van de leefomgeving

2. Nieuwe kansen voor kinderen

- Vernieuwing onderwijs is groot punt
- Kunnen innoveren om alle vragen uit het gebied goed te kunnen beantwoorden blijft lastig
- Hiervoor een langjarige visie nodig: niet voor de stenen, maar voor onderwijs zelf

Kindcentrum Leens: een doorgaande lijn van de voorschoolse tot en met de naschoolse opvang en de verschillende onderwijsvormen

Brede school Delfzijl: voorzieningen voor onderwijs, opvang, sport, cultuur en zorg zijn geïntegreerd

3. Van zorgstructuur naar zorgprestatie

- De zorgketen moet beter worden vormgegeven
- Gemeente en zorgpartijen moeten samen nieuwe concepten ontwikkelen voor langer zelfstandig blijven wonen
- 1 zorgloket voor inwoner

Fysio

APOTHEEK

Damsterzorgbalie:

Inwoners treffen één zorgloket waarbij gecombineerde praktijken van huisartsen en maatschappelijk werk en specialisten die in het gebied zorg verlenen

4. Wonen in de toekomst

- Er is een krimp en transitie opgave vanwege
- Afname huishoudens
- Overschot woningen
- Mismatch in de gewenste kwaliteit
- Versterkingsopgave

Gemeente:	2016	2021	2026	2016- 2026
Appingedam	5.880	5.980	5.940	+ 60
Delfzijl	12.270	12.010	11.495	- 775
Eemsmond	7.470	7.410	7.400	- 70
Loppersum	4.650	4.530	4.430	- 220
De Marne	5.260	5.200	5.165	- 95
Totaal	35.530	35.130	34.430	- 1100

3 instrumenten

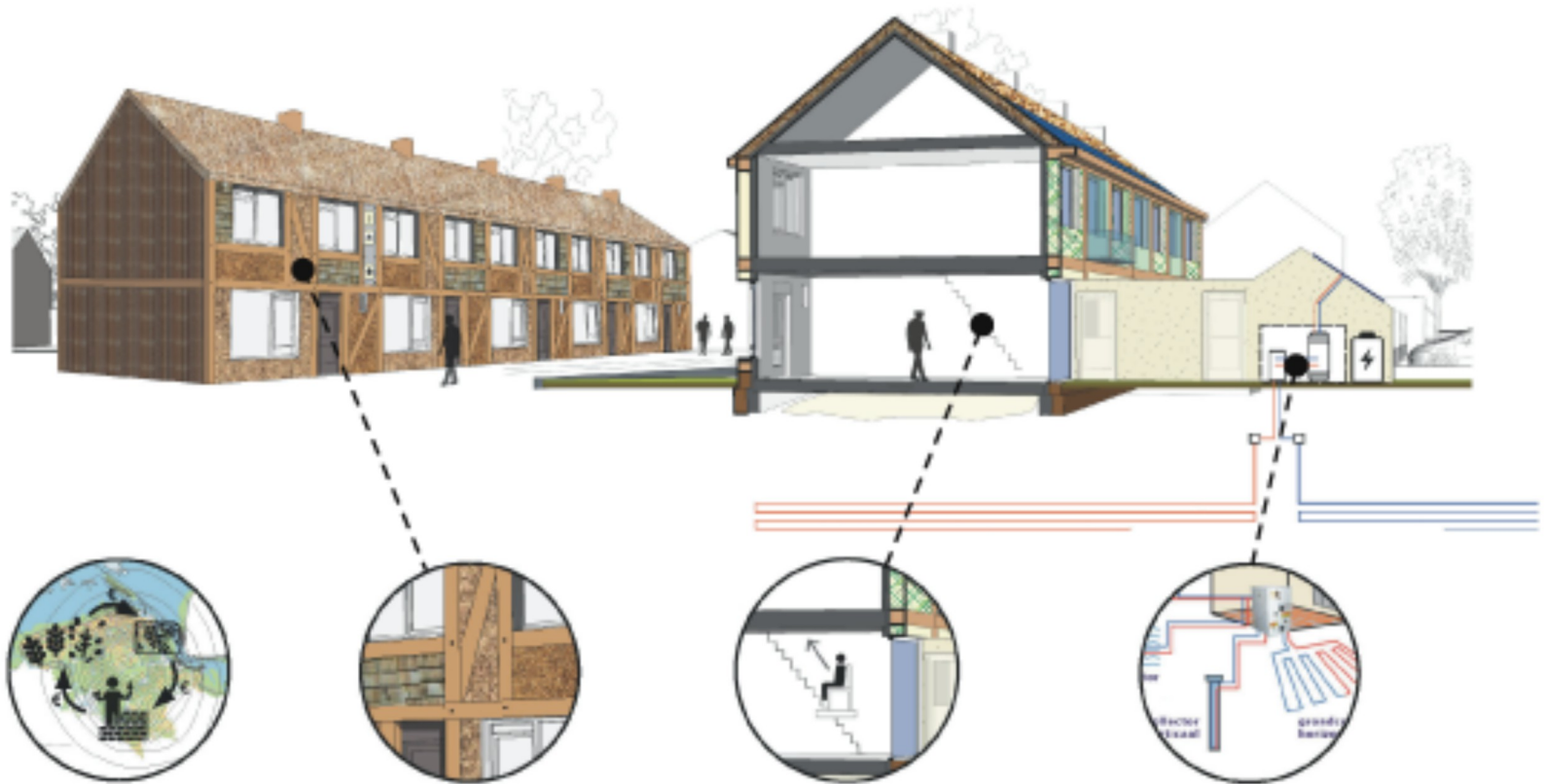
1. Wijkvernieuwing, zoals Opwierde en Delfzijl Noord
2. Dorpsvernieuwing met inwoners
3. Leefbaarheid en woonvraag van ouderen

In samenhang
met meerjaren-
programma NCG

Kans is
energietransitie

Daarvoor stelt de
regio samen met
de Provincie
Groningen een
routekaart op

Versterken, verduurzamen en opplussen

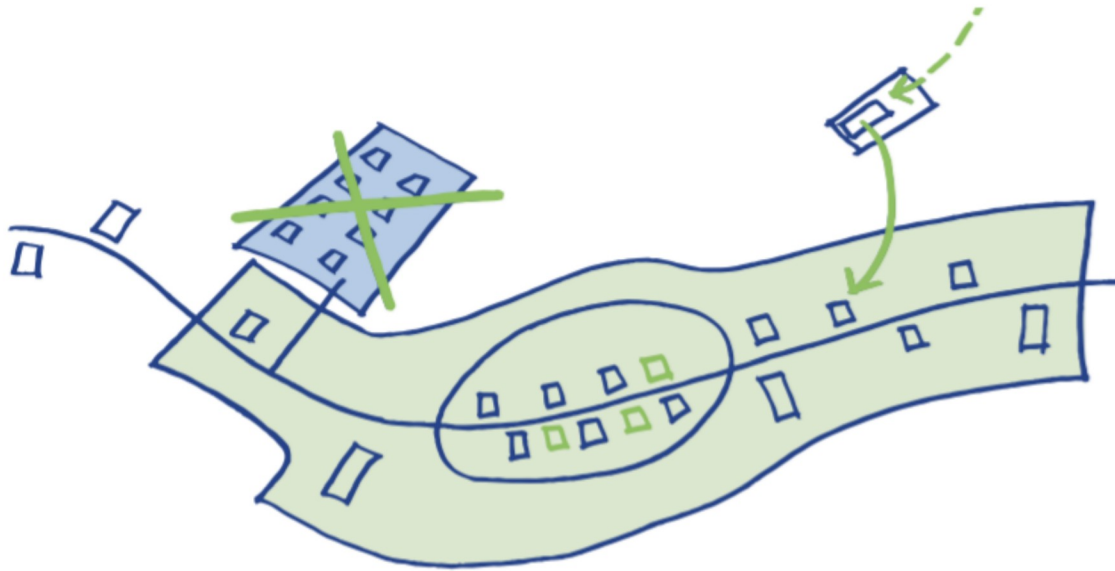
lokale bio-based
bouwmaterialen

aardbevings-
bestendig
houten vakwerk
constructie

ook geschikt
voor minder
validen

warmtepomp,
zonnecollector
en buffervat
in schuurtje

Dorpsvernieuwing

Dorpsvernieuwing :

- verduurzamen
- aardbevingen
- behoud/versterken identiteit
- lang zelfstandig wonen

Versterken van de dorpskern

Levensloopwoningen

(vervangende nieuwbouw in Eenrum)

Woonzorgcentrum
Opwierde:
een combinatie
van zorg, wonen
en onderwijs

SOCIALE HUUR
APARTEMENTEN

BREDE SCHOOL

BEGELEID WONEN
VOOR OUDEREN

SPELEN

Fysiotherapie

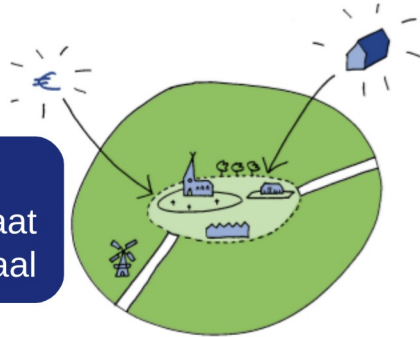
5. Krachtige kernen

- Regionale centra, centrumdorpen, woondorpen
- Er is ruimte voor 3 niet-robuuste centrumdorpen: Warffum, Spijk en Wagenborgen
- 3 opgaven in centrumgebieden
 - Compacter maken
 - Versterking ondernemersschap
 - Verbetering uitstraling

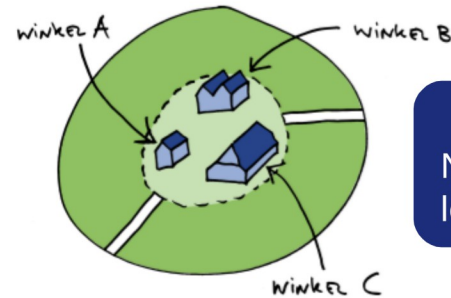

De ladder van Noord-Groningen

Dorps- of stadskern staat centraal

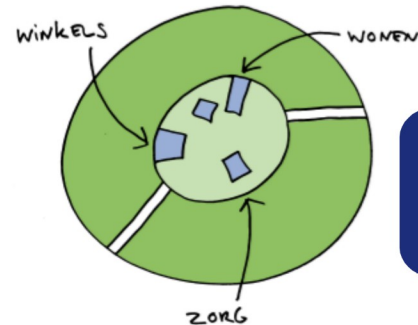
Nieuwe functies zoeken voor leegstaande panden

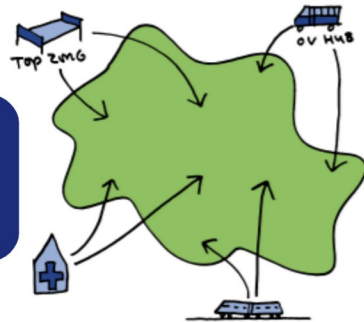
Bestaand en waardevol vastgoed wordt behouden

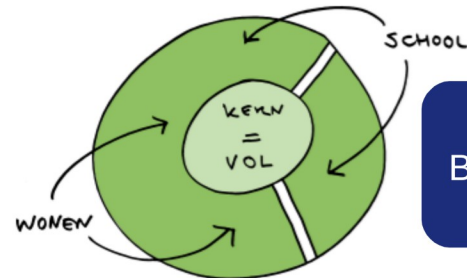
Kern versterken met nieuw initiatief

Voorzieningen op paar plekken die hele regio verzorgen

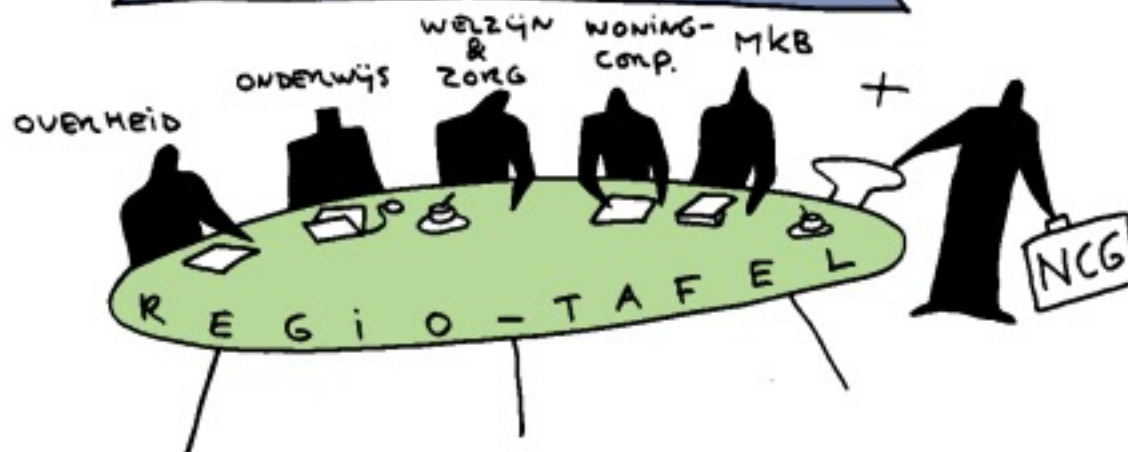
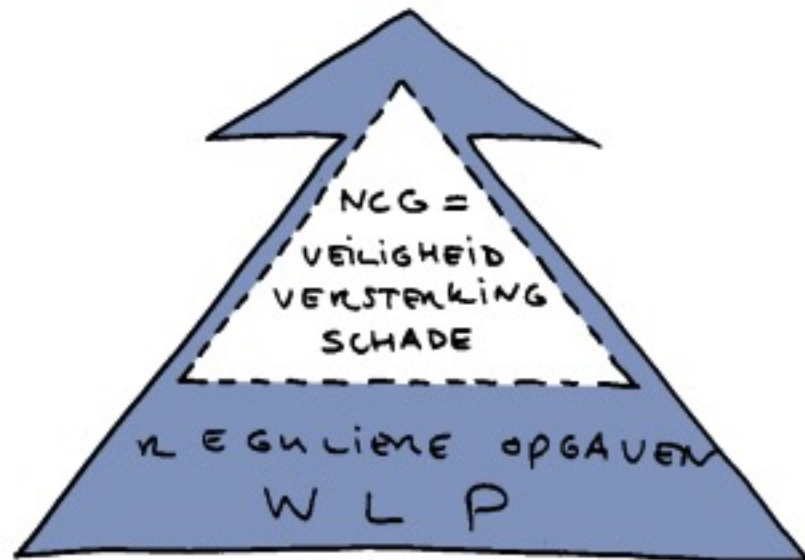
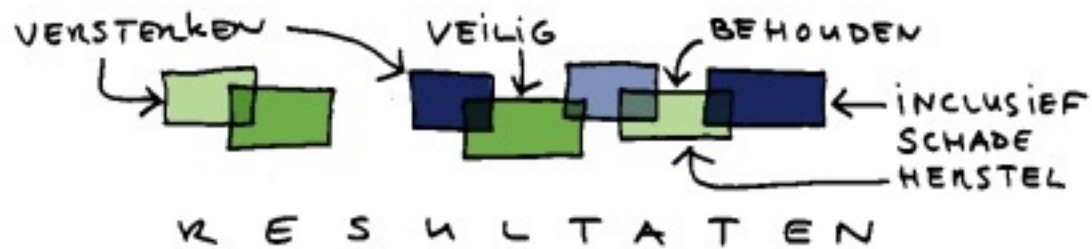

Bouwen binnen bebouwde kom

Deel& Ulrum

Vervolg

- Regionale samenwerking heeft goed gewerkt, omdat lokaal eigen keuzes konden worden gemaakt binnen de kaders
- Regionale samenwerking op niveau van lobby en kennisdeling
- Herindeling zorgt ervoor dat uitvoeringsagenda nog sterker lokaal kan worden
- Uitvoeringsprogramma worden 2 clusters BMW en DAL
- Opgave voor BMW om gezamenlijk woonbeleid van stad tot wad te maken.

**Noord-Groningen
Leeft!**